

Course wise Content Details for Undergraduate Programme
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)
Skill Enhancement Courses (SEC)

Semester	I
Name of Course	संस्कृतगायनम् Sanskrit Singing
Course Code	BA/MD/SKT/1/SEC/101
Total Credits	03
Total Marks	75
Internal Assessment	25
Presentation	50
Time	3 Hrs.

फलश्रुति: (Course Objectives)

- संस्कृतभाषायां वैदिकमन्त्राणां श्लोकानां गीतानां अनुदितगीतानां च गायने योग्यतासम्पादनम् ।

फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)

- वैदिकमन्त्राणां संस्कृतश्लोकानां च गायने समर्थाः भविष्यन्ति ।
- संस्कृतगीतानां गायने समर्थाः भविष्यन्ति ।
- आधुनिकचलचित्रगीतानां संस्कृतानुवादं कर्तुं गायने च पारङ्गताः भविष्यन्ति ।

For Presentation/ Practical Exam:

- **Note:** For end term examination, each candidate will be given 30 minutes for Presentation/practical performance as per the following syllabus:

पाठ्यवस्तु (Content)

घटक – 1 प्रमुखछन्दःसु वैदिकमन्त्राणां संस्कृतश्लोकानां च गायनाभ्यासः ।

घटक – 2 संस्कृतगीतानां गायनाभ्यासः ।

घटक – 3 आधुनिकचलचित्रगीतानां संस्कृतानुवादेन सह गायनाभ्यासः ।

अनुशंसितग्रन्थाः -

- गेयसंस्कृतम्, प्रकाशकः – संस्कृत भारती ।
- गीत-संस्कृतम्, प्रकाशकः – संस्कृत भारती ।
- गेयगीतमञ्जरी, प्रकाशकः – संस्कृत भारती ।
- वार्तावली (डी. डी. न्यूजद्वारा प्रसारित) आधुनिकचलचित्रगीतानां संस्कृतानुवादः, Episode 1-100 (You tube पर उपलब्ध)
- वैदिकछन्दोमीमांसा , पं. युधिष्ठिरमीमांसक , रामलाल कपूर ट्रस्ट , सोनीपत ।
- छन्दशास्त्रम् , पिंगल , हलायुधभट्टकृत मृतसंजीवनी व्याख्या एवं वृत्तिसहित ,चौखम्बा ओरियान्टालिया, वाराणसी

Course wise Content Details for Undergraduate Programme
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)
Skill Enhancement Courses (SEC)

Semester	II
Name of Course	प्राचीनलिप्यभ्यासः (Ancient Script Practice)
Course Code	BA/MD/SKT/2/SEC/102
Total Credits	03
Total Marks	75
Internal Assessment	25
Presentation	50
Time	3 Hrs.

फलश्रुति: (Course Objectives)

- प्राचीनभारतीयलिपीनां वर्णमालायाः लेखनाभ्यासेन सह पठनस्य योग्यतासम्पादनम् ।

फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)

- लेखनकलायाः लिपीनां च ज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।
- ब्राह्मी-शारदा-ग्रन्थलिपीनां वर्णमालां लेखने समर्थाः भविष्यन्ति ।
- ब्राह्मी-शारदा-ग्रन्थलिपिषु लिखितानां अभिलेखानं ग्रन्थान् वा पठने समर्थाः भविष्यन्ति ।

For Presentation/ Practical Exam:

- **Note:** For end term examination, each candidate will be given 30 minutes for Presentation/practical performance as per the following syllabus:

पाठ्यवस्तु (Content)

घटक – 1 भारते लेखनकलायाः उद्भवो विकासश्च, प्राचीनलिपीनां सामान्य परिचयः ।

घटक – 2 लिप्यभ्यासः – ब्राह्मी-शारदा-ग्रन्थलिपीनां वर्णमालायाः लेखनाभ्यासः ।

घटक – 3 पठनाभ्यासः – ब्राह्मी-शारदा-ग्रन्थलिपिषु लिखितानां अभिलेखानां ग्रन्थानां वा पठनस्य सामान्याभ्यासः ।

अनुशंसितग्रन्थाः

- अशोककालीन धार्मिक अभिलेख, ओझा गौरीशंकर, भारतीय कला प्रकाशन, दिल्ली ।
- अशोक के अभिलेख, पाण्डेय राजबली, मुंशीराम मनोहरलाल, दिल्ली ।
- अशोक और मौर्यसम्राज्य का पतन, रोमिला थापर, DR. चौधरी (अनुवादक) ग्रन्थशिल्पी, १९९७
- गुप्तसाम्राज्य का इतिहास (खण्ड १-२) उपाध्याय वासुदेव, इण्डियन् प्रैस, इलाहाबाद १९५७ ।
- गुप्त अभिलेख, उपाध्याय वासुदेव, बिहार हिन्दी ग्रन्थ अकादमी, पटना, २००० ।
- भारतीय अभिलेखसंग्रह (प्रारम्भिक गुप्तशासकों के अभिलेख, खण्ड -३), अनुवादक - गिरिजा
- शंकरप्रसाद मिश्र, फ्लीट जे० एफ०, राजस्थान हिन्दी ग्रन्थ अकादमी, जयपुर १९७४ ।
- गुप्त-वाकाटकयुग, मजूमदार० आर० सी० एवं अल्तेकर ए० एस० मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली ।
- भारतीय अभिलेख, राणा, एस. एस., भारतीयविद्याप्रकाशन, दिल्ली, वाराणसी १९७८ ।
- अभिलेखमञ्जुषा, सैनी रणजीत सिंह, न्यू भारतीय बुक कार्पोरेशन, दिल्ली २००० ।

Course wise Content Details for Undergraduate Programme
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)
Skill Enhancement Courses (SEC)

Semester	III
Name of Course	संस्कृत-टङ्कणकौशलम् (Sanskrit Typing Skills)
Course Code	BA/MD/SKT/3/SEC/201
Total Credits	03
Total Marks	75
Internal Assessment	25
Presentation	50
Time	3 Hrs.

फलश्रुति: (Course Objectives)

- छात्राणां संगणकविज्ञाने निपुणता सम्पादनम् ।
- संस्कृतक्षेत्रे संगणकमहत्त्वस्य उपयोगितायाः च अवबोधः ।
- संस्कृतभाषायाः पठनपाठने आधुनिकतायाः समावेशः ।
- संस्कृतशास्त्राणां संरक्षणाय संगणकस्य अनुप्रयोगः ।

फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)

- छात्राः संगणकप्रयोगपरिचिताः भविष्यन्ति ।
- छात्राः संस्कृतभाषायाः टङ्कणे अभ्यस्ताः भविष्यन्ति ।

For Presentation/ Practical Exam:

Note: For end term examination, each candidate will be given 30 minutes for Presentation/practical performance as per the following syllabus:

पाठ्यवस्तु (Content)

Unit 1. - Basic Computer Awareness, Operating System.

Unit 2. - MS Office Tools (Word, Power Point, Excel).

Unit 3. – Typing tools and Software (Unicode, Google Input, Google Assistant, Voice Typing etc.), Unicode typing in Devanagari Scripts, Sanskrit text Digitalization/Preservation/Storage.

अनुशंसितग्रन्थाः –

1. कम्प्यूटर का परिचय, गौरव अग्रवाल, शिव प्रकाशन, इंदौर
2. Computer Fundamental, P.K. Sinha
3. Devanāgarī Unicode Chart. <http://unicode.org/charts/PDF/U0900.pdf>
4. The Unicode Consortium. <http://unicode.org/>
5. Content creation and E-learning in Indian languages: a model:
<http://eprints.rclis.org/7189/1/>
6. Albert, Traver. E-Learning: Methods, Modules and Infrastructure. Clanrye International, 2015.

Course wise Content Details for Undergraduate Programme
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)
Skill Enhancement Courses (SEC)

Semester	IV
Name of Course	संस्कृतपत्रकारिता Sanskrit Media
Course Code	BA/MD/SKT/3/SEC/202
Total Credits	02
Total Marks	50
Internal Assessment	15
Theory	35
Time	2 Hrs.

फलश्रुति: (Course Objectives)

- संस्कृतभाषायां पत्रकारिताकौशलस्य योग्यतासम्पादनम् ।

फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)

- छात्राः संस्कृतपत्रकारितायां निपुणाः भविष्यन्ति ।

पाठ्यवस्तु (Content)

घटक – 1 संस्कृतपत्रकारितायाम् आकाशवाणीदूरदर्शनयोः परिचयः, उपयोगिता इतिहासश्च ।

घटक – 2 संस्कृतपत्रिकाणां वार्तापत्रिकाणां च परिचयः, उपयोगिता इतिहासश्च ।

प्रश्नपत्रनिर्माणार्थं निर्देशाः -

- **Note for the Paper Setter:** The question paper will consist of five questions in all. The first question will be compulsory and will consist of seven short questions of 1 mark each covering the whole syllabus. In addition, four more questions of 14 marks each will be set unit-wise comprising of two questions from each of the two units. The candidates are required to attempt one compulsory question and two more questions selecting at least one question from each unit.
- प्रश्नपत्रस्य निर्माणं संस्कृतमाध्यमेन भवेत्।
- प्रथम-घटकाश्रिताःप्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन एव समाधेयाः अन्यथा सर्वथा अङ्कहानिः भविष्यति। अन्ये संस्कृत/हिन्दी/आङ्गलभाषा-माध्यमानां केनापि एकेन माध्यमेन समाधातुं शक्यन्ते।

Course Credits	Number of units in a course	Total questions to be set by the Examiner	One compulsory question (parts x marks)	For descriptive questions (questions x marks)	Maximum Marks
4	4	1+8	7x2	4x14	70
3	3	1+6	4x2	3x14	50
2	2	1+4	7x1	2x14	35

अनुशंसितग्रन्थाः -

- संस्कृतपत्रकारिता, लेखकः सम्पादकश्च डा. बलदेवानन्दसागरः, संस्कृत भारती, 2011।

Course wise Content Details for Undergraduate Programme
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)
Skill Enhancement Courses (SEC)

Semester	V
Name of Course	Internship*
Course Code	BA/MD/SKT/5/SEC/301
Total Credits	04
Total Marks	100

For Internship Exam:

Note:

Course wise Content Details for Undergraduate Programme
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)
Skill Enhancement Courses (SEC)

Semester	VII
Name of Course	Research project/Dissertation*
Course Code	BA/H/SKT/8/SEC/401
Total Credits	12
Total Marks	300

For Research project/Dissertation Exam:

Note: